

Πτυχιακή Εργασία

«Δοκιμασία Εκφραστικού Λεξιλογίου σε τυπικά αναπτυσσόμενα παιδιά ηλικίας 6 - 8 ετών»

- **Γλώσσα:**

Το φυσικό εκείνο σύστημα επικοινωνίας που χρησιμοποιείται από τον άνθρωπο και έχει ως βάση του τον έναρθρο λόγο. Ένα σύνολο οπτικοακουστικών συμβόλων με τα οποία ο άνθρωπος μπορεί και ανακοινώνει νοηματικά περιεχόμενα σε άτομα που χρησιμοποιούν το ίδιο σύστημα συμβόλων και αυτά γίνονται κατανοητά.

- **Ομιλία:**

Η προφορική έκφραση του λόγου. Περιλαμβάνει ένα σύνθετο σύνολο κινητικών δραστηριοτήτων, οι οποίες είναι απαραίτητες για την παραγωγή ακολουθιών φθόγγων. Οι βασικές ενότητες της ομιλίας είναι τα φωνήματα – φθόγγοι που συνδυασμένα δημιουργούν ενότητες λόγου, όπως τις λέξεις και τις προτάσεις.

- **Επικοινωνία:**

Η διαδικασία μετάδοσης-μεταφοράς μηνυμάτων, εννοιών από ένα υποκείμενο σε ένα άλλο ή άλλα, μέσω της ομιλίας με τη χρήση συμβόλων και σημασιών.

Γλωσσική Ανάπτυξη

Τρεις είναι οι τομείς που μας βοηθούν στην μελέτη της αναπτυξιακής πορείας της γλώσσας, όταν το παιδί κατέχει τους τρεις αυτούς τομείς υποθέτουμε ότι κατέχει τη γλώσσα:

1)Φωνολογική Ανάπτυξη

Η ανάπτυξη του φωνολογικού συστήματος περιλαμβάνει, κατά μέσο όρο, τη χρονική διάρκεια των 12 πρώτων μηνών της ζωής του παιδιού. Αυτό δε σημαίνει ότι η φωνολογική ανάπτυξη δε συνεχίζεται και μετά το 1^ο έτος.

Οι πιο αξιοσημείωτες **διαφοροποιήσεις** της φωνολογικής ανάπτυξης είναι:

- Οι πρώτες άναρθρες κραυγές (0-3 μήνες): ο πρώτος ήχος που παράγει το νεογέννητο: **το κλάμα** και αργότερα **τα γουργουρίσματα** και **οι ευχάριστες φωνούλες**.
- Το βάβισμα (4-5 μήνες): **αρχική φωνολογική παραγωγή** (συστηματικότερο γουργούρισμα). Το στάδιο αυτό αποτελεί μια λαρυγγοφαρυγγική άσκηση των φωνητικών οργάνων και μηχανισμών της ομιλίας.
- Ιδιόρρυθμα φωνολογικά σύνολα (από τους 8 μήνες): η γλώσσα του παιδιού αρχίζει να έχει κάποια **στοιχεία τονισμού και ρυθμού**. Πιστεύεται ότι κατά ένα μέρος είναι αποτέλεσμα μίμησης της ομιλίας των ενηλίκων γι' αυτό ονομάζεται **ηχολαλία**.
- Οι λέξεις (τέλος 1^{ου} έτους): εμφάνιση της **πρώτης λέξης** και γρήγορη ανάπτυξη λεξιλογίου.

2) Συντακτική Ανάπτυξη

Η συντακτική ανάπτυξη της γλώσσας του παιδιού αναφέρεται στη διαδικασία απόκτησης των αρχών δομής των λεξικών στοιχείων της γλώσσας. Αρχίζει από το τέλος του 1^{ου} έτους του παιδιού και ολοκληρώνεται γύρω στα 4 – 5 χρόνια.

● Πρώτη περίοδος της συντακτικής ανάπτυξης (0 – 3 χρόνια)

- **10-12 μήνες** (ολοφραστικό στάδιο): έχουμε την πρώτη λέξη του παιδιού. Κάθε λέξη χρησιμοποιείται με πολλές έννοιες {π.χ. «μαμά» = θέλω τη μαμά, που είναι η μαμά;}
- **12-18 μήνες** (μεταβατικό στάδιο): το παιδί ενδέχεται να εκφράζει δύο λέξεις μαζί αλλά με ένα κενό χρονικό διάστημα ανάμεσά τους και χωρίς σταθερή σειρά μεταξύ τους.
- **18-20 μήνες**: οι προτάσεις του παιδιού σχηματίζονται από δύο λέξεις (ουσιαστικά, επίθετα, ρήματα)
- **2-3 χρονών**: οι προτάσεις του παιδιού είναι πιο μεγάλες και πιο σύνθετες και οι λέξεις έχουν τις ακόλουθες σχέσεις μέσα στις προτάσεις:

Υποκείμενο – Ενέργεια – Αντικείμενο

Υποκείμενο – Ενέργεια – Τόπος

● Δεύτερη περίοδος της συντακτικής ανάπτυξης (3 – 5 ή 6 χρόνια)

- Ταχεία πρόοδος στη γλωσσική εξέλιξη τόσο στην κατανόηση όσο και στην παραγωγή (ομιλία)
- Ανάπτυξη γλωσσικών μετασχηματισμών (ερωτήσεις, αρνητικές προτάσεις)
- Μετά το 5^ο έτος το παιδί έχει αναπτύξει το μεγαλύτερο μέρος του συντακτικού συστήματος, το οποίο ολοκληρώνεται στην ηλικία των 9 χρόνων.

3)Σημασιολογική Ανάπτυξη

- Η ανάπτυξη του σημασιολογικού τομέα της παιδικής γλώσσας αναφέρεται στη μάθηση του εννοιολογικού περιεχομένου της γλώσσας. Πιστεύεται ότι ολοκληρώνεται γύρω στα 8 χρόνια της ηλικίας του παιδιού.
- Περιλαμβάνει την ανάπτυξη επιμέρους τομέων:
 - **Ο εμπλουτισμός του λεξιλογίου:** για να μπορέσει το παιδί να αποκτήσει άνεση στη γλωσσική επικοινωνία πρέπει να μαθαίνει συνεχώς νέες λέξεις.
 - **Η απόκτηση της έννοιας των λέξεων:** ενώ αρχικά το παιδί όταν προφέρει μια λέξη εκφράζει τα αισθήματά του, σιγά-σιγά αρχίζει να χρησιμοποιεί τις λέξεις σα σύμβολα.
 - **Η απόκτηση της γνώσης για τις σχέσεις ανάμεσα στις έννοιες των λέξεων:** οι σχέσεις αυτές είναι η συνωνυμία, η αντίθεση και η αμοιβαιότητα των λέξεων.
 - **Η απόκτηση της έννοιας της δομής των προτάσεων:** οι έννοιες των μεμονωμένων λέξεων δομούνται στην πρόταση έτσι ώστε να εκφράζουν ένα μήνυμα.

- **Σκοπός της έρευνας**

Αποσκοπεί στην ποιοτική και ποσοτική ανάλυση των αποτελεσμάτων της δοκιμασίας εκφραστικού λεξιλογίου παιδιών ηλικίας 6 – 8 ετών, ώστε να διαπιστωθεί το επίπεδο του εκφραστικού λεξιλογίου σε αυτό το ηλικιακό φάσμα.

- **Δείγμα**

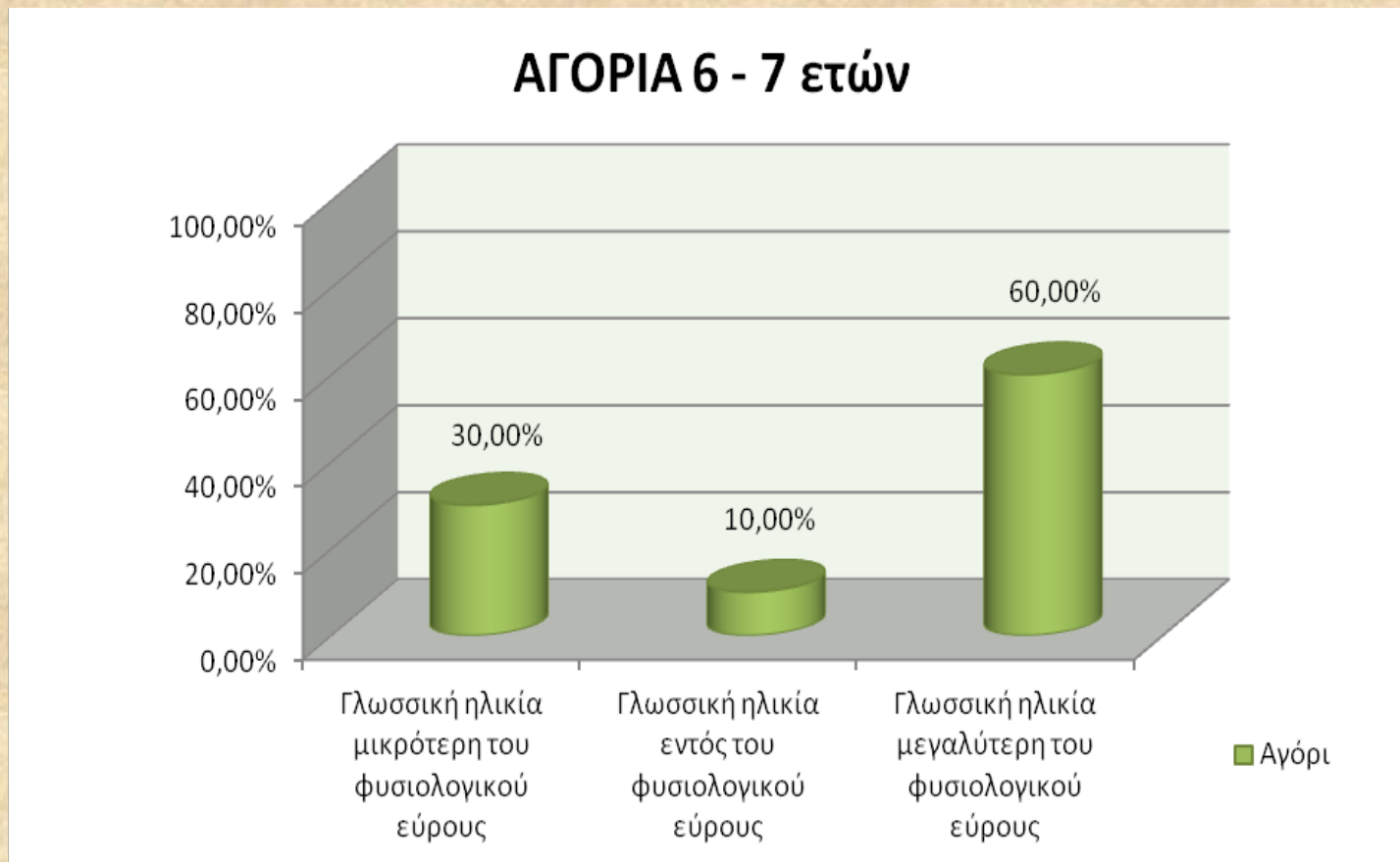
Εξετάστηκαν 40 παιδιά, 20 αγόρια και 20 κορίτσια από δημοτικά σχολεία της Νάουσας (Ημαθία), της Καστοριάς και της Νεάπολης (Κοζάνη). Ο μέσος όρος της χρονολογικής τους ηλικίας είναι οι 84 μήνες.

- **Διαδικασία**

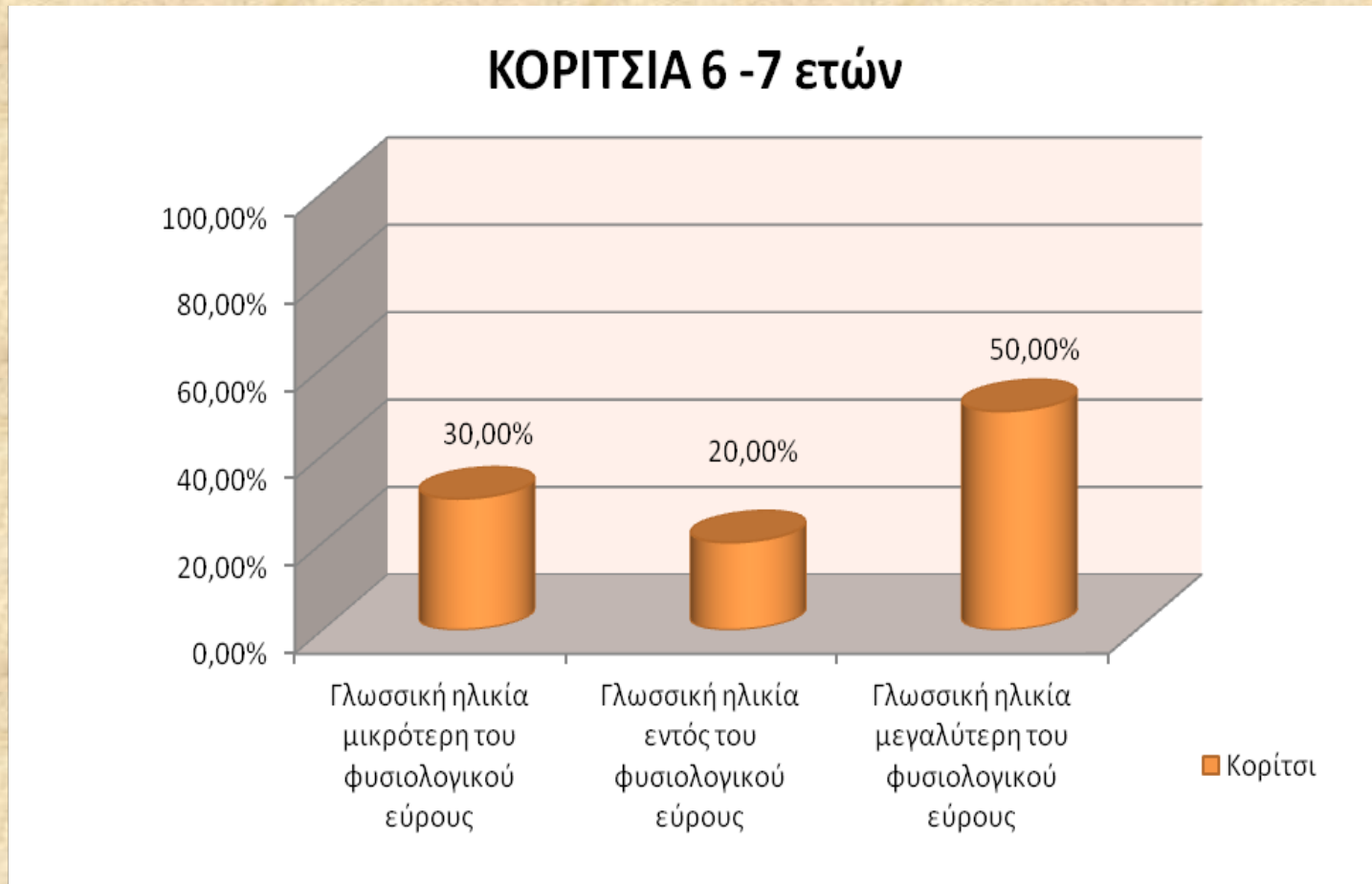
Η δοκιμασία αποτελείται από 50 εικόνες που απεικονίζουν ουσιαστικά. Η δοκιμασία χορηγήθηκε μεμονωμένα σε κάθε παιδί. Ο εξεταστής δείχνει μια εικόνα κάθε φορά στο παιδί και του ζητάει να την ονομάσει. Σε κάθε σωστή απάντηση σημειώνει 1 στο έντυπο βαθμολόγησης, σε κάθε λανθασμένη 0.

Αποτελέσματα της έρευνας

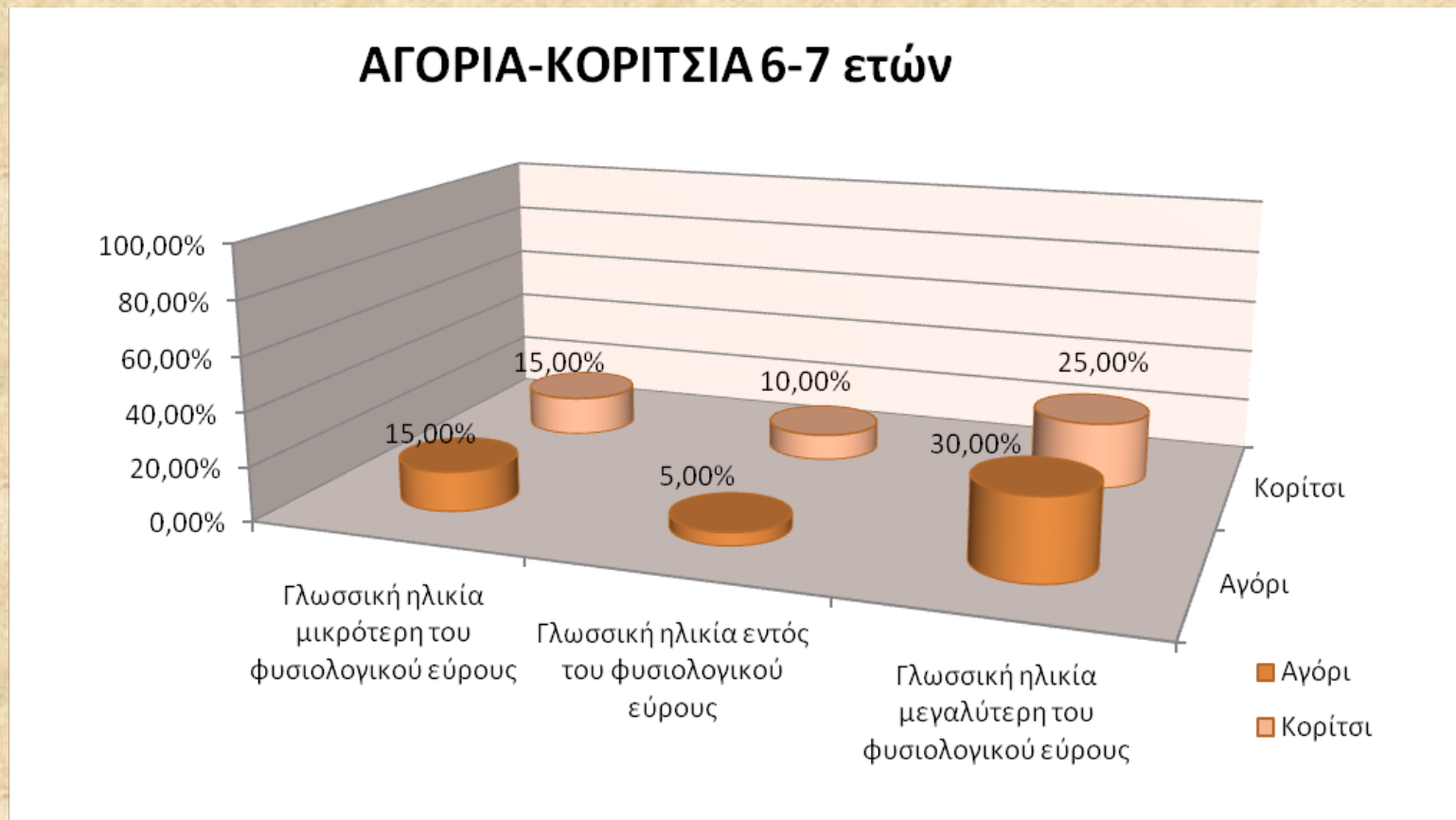
- *Αγόρια Ηλικίας 6 - 7 ετών*

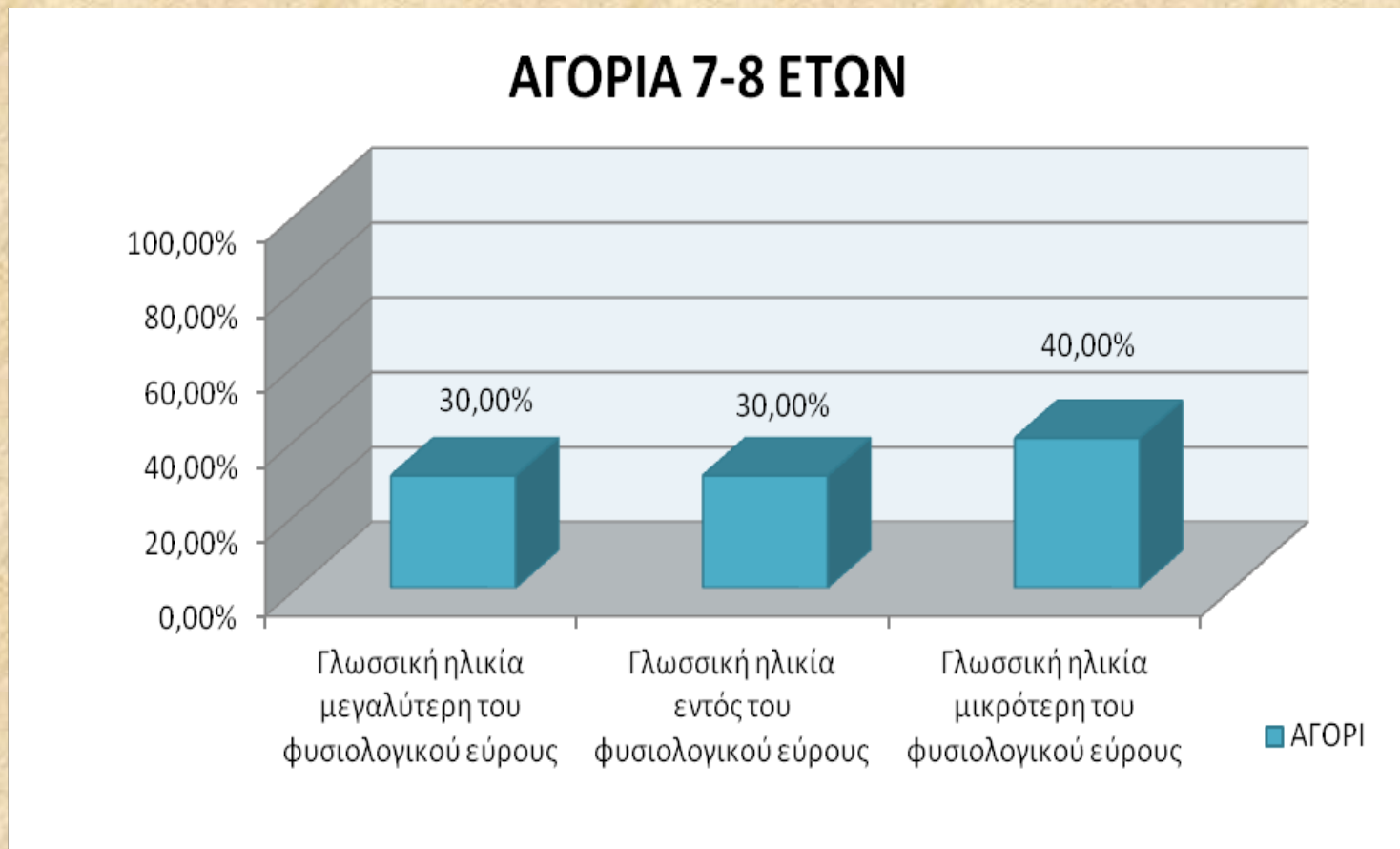
● *Κορίτσια Ηλικίας 6 - 7 ετών*

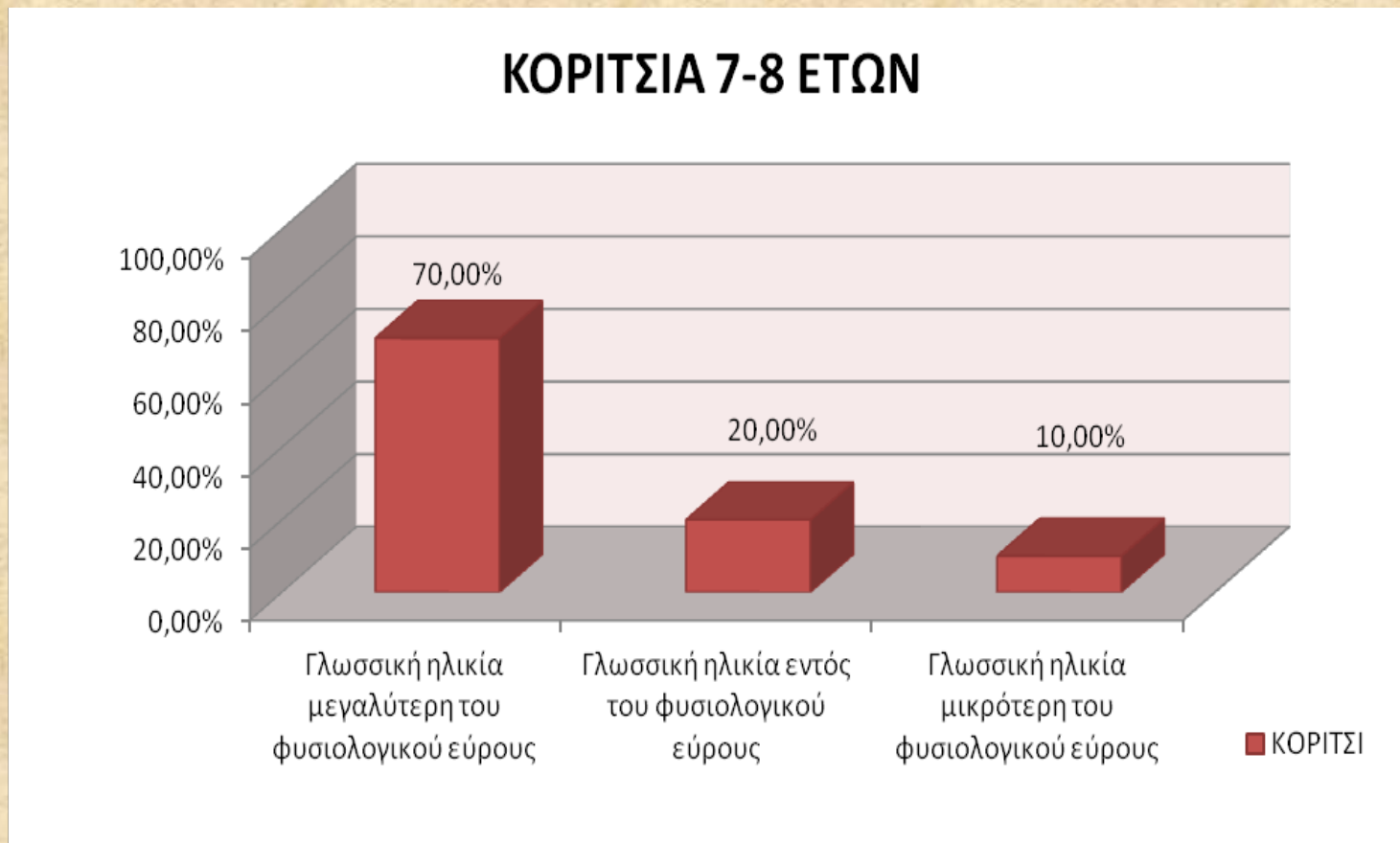
● Αγόρια- Κορίτσια Ηλικίας 6 -7 ετών

● Αγόρια Ηλικίας 7 - 8 ετών

● *Κορίτσια Ηλικίας 7 – 8 ετών*

● Αγόρια – Κορίτσια Ηλικίας 7 – 8 ετών

Συμπεράσματα:

- Τα αγόρια και τα κορίτσια ηλικίας **6-7 ετών**, του δείγματος που εξετάσαμε, κυμαίνονται στα ίδια επίπεδα ανάπτυξης, όσον αφορά το βασικό λεξιλόγιο και την κατονομασία απεικονίσεων. Καθώς παρουσιάζουν γλωσσική ηλικία μεγαλύτερη σε σύγκριση με την χρονολογική τους ηλικία.
- Τα αγόρια ηλικίας **7-8 ετών**, του δείγματος που εξετάσαμε, έχουν γλωσσική ηλικία μικρότερη του φυσιολογικού εύρους, σε σύγκριση με την χρονολογική τους ηλικία.
- Τα κορίτσια ηλικίας **7-8 ετών**, του δείγματος που εξετάσαμε, έχουν γλωσσική ηλικία μεγαλύτερη του φυσιολογικού εύρους, σε σύγκριση με την χρονολογική τους ηλικία.
- Τα κορίτσια ηλικίας **7-8 ετών**, έχουν υψηλότερη γλωσσική ηλικία από τα αγόρια της ίδιας ηλικίας.

Ευχαριστούμε:

**Γκουντέλα
Ζωή**

&

**Τσαμασλίδου
Μάρθα**